

SLOVAK A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
SLOVAQUE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
ESLOVACO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 10 May 2004 (afternoon)

Lundi 10 mai 2004 (après-midi)

Lunes 10 de mayo de 2004 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Napište komentár o JEDNOM z nasledujúcich textov:

1. (a)

T e l o

I

Vieš, po tej operácii som bola taká slabá,
vraví zlomeným hlasom a klopi oči.
Myslela som, že už ani nevyžijem.
Rana ma páčila a čpela,
5 pery popraskané, suché.
Na ktorom boku budem spať?

II

Vo sne prišiel domov môj mŕtvy muž.
Otvoril pomaly tú drevenú bráničku,
čo sme mali kedysi,
10 bol celý zamazaný od hlíny
a hovorí:
Haňko, akosi som vyhladol,
daj mi niečo!

III

Potom sadol st'ažka ku stolu,
15 suky hranatých rúk oprel o slanú bolesť
obrusu,
ustaté oči o krucifix na stene.
Mala som len štvrt'ku čerstvého chleba.

IV

Vzal si ju pod pazuchu
20 zaolejovaného montérkového kabáta,
ani na mňa poriadne nepozrel,
otočil sa a ako odchádzal – šepkal:
Už musím ís't.
Spať, do tej hlbkej čiernej jamy.

V

Ráno som musela veľ'mi plakať.
25 Ničím iným som nemohla uhasiť
tú veľ'kú túžbu, ktorú mám po ňom.
Aj tá studňa vo dvore vysychá...

VI

Teta, len ja viem, že je to preto,

30 lebo ozveny gazdových krokov
si z nej už nepýtajú vodu
a hrdzavá kosa v plote
sama nestačí vyt'at'
plazivé bodl'ačie samoty.

VII
35 V horúčkach smädné sny za nás to povedia.

(Andrijan Turan: Kolíska hadov, 1997.)

1. (b)

Tulák neprešiel ani sto metrov a v rozbúrenom trávnom mori našiel dva zdravé
 lúčne hríby. Vzal si ich. Zaplavila ho neznesiteľná chuť do života. – Upražiť s
 cibul'kou a dvoma vajcami! – rozkázal Miloš svalnatému čašníčkovi. – A deci vodky.
 – V horskej chate Desdemona sedeli v jedálni dve učiteľky a bavili sa s čašníčkom
 5 Leošom Břízom, ktorý v kuchyni pripravoval hovädzí guláš pre skupinu vybraných
 žiakov s talentom na botaniku, ale našiel si čas, aby vytrčil hlavu do jedálne a učkám
 povedal nejaký osvedčený bonmot. Učiteľky už obedovali vegetariánske jedlo a
 popíjali džús zriedený horskou kyselkou. Školské výlety sem chvalabohu chodievali
 10 pravidelne a šarmantnému extrovertnému českému chatárovi učiteľky často
 podľahli, respektíve neodolali jeho bohémскому výzoru a celkovému šarmu.
 I tentokrát sa k tomu schyl'ovalo. Leoš Bříza začul, ako sa učky ponosujú jedna
 druhej na svojich manželov, a hneď vedel, že aspoň jedna z nich, pravdepodobne
 15 však obe, rady zakúsia, čo v posteli dokáže krásny, dokonalý, elegantný a dnes
 poriadne nadržaný chlap sršiaci humorom a neskrývanou sexuálnou energiou, čiže
 on. Jedna neznášala manželovu debilnú chôdzu a pod stolom ukazovala kolegyni,
 ako sa mu pri chôdzi derú ponožky, nestíha kupovať nové, ani štopkat' podraté, a
 druhú privádzali do zúrivosti a k myšlienke na rozvod mužove neslušné mliaskanie
 pri jedle a čím ďalej tým horšie nočné chrápanie. Obe učky by sa rady rozviedli.
 20 Červenovlasá učiteľka botaniky vyzerala ako speváčka Janis Joplin a jej kolegyňa,
 učiteľka literatúry, sediaca chrbtom k Milošovi usadenom v kúte za dverami, tu a
 tam pohodila hrivou havraních vlasov, čo stačilo, aby sexuálne hladujúci tulák
 úžasom zmeravel nad tou krásou. Po rozume mu chodilo slovo bohyňa. – Huby ne, –
 povedal chatár Bříza, na čo si ich Miloš rezignovane skryl do vreca a objednal si ešte
 25 pivo proti smädu a jednu veľkú vodku na vylepšenie nálady. Cestou z kuchyne atlét
 Bříza žmurkal na učky a cestou naspäť do kuchyne sa pri učkách pristavil, aby sa
 mohol letmo dotknúť havraních vlasov a holého pleca učiteľky literatúry, nevinne si
 čo najtesnejšie prisadnúť k Janis Joplin a ešte nevinnejšie a prirodzenejšie položiť
 ruku na jej kypré stehno. Nevinnú intímnosť obe učky ocenili a odmenili zvonivým
 30 smiechom, ktorý úbožiaka v kúte naplňal bezhraničnou frustráciou. Uvedomil si, že
 na chate neostane. – Nepatrím sem, – povedal si. – Idem preč! – Vypil a dojedol, čo
 bolo na stole. Kapsička s hrčou peňazí mala byť zabalená v igelitke v spodnom
 oddelení batohu, ale nebola. Mal v nej doláre, libry a švajčiarske franky, nádherne
 vylisované tisíckorunáčky a päťtisíckorunáčky a všetky drobné mali miesto v
 35 menšom oddelení kapsičky oddelenom suchým zipsom. Miloš zatúžil po zvuku
 suchého zipsu, ale zips nebol, nebola ani kapsička, neboli prachy, všetko bolo fuč.
 Milošove prachy z poctivých lúpeží boli preč, vyparili sa. Sto dní práce, tridsať
 vylomených zámkov, husársky kúsok, na ktorý bol lupič Miloš právom pyšný. Všade
 zanechal vizitky: Miloš Oswerman, lupič. To ešte nikomu nenapadlo. – Ja som bol
 prvý. Ja som to vymyslel, – vysvetl'oval často svojim neviditeľným vymysleným
 40 poslucháčom. Teraz kapsička zmizla, vyletela hore komínom, leží v tráve a lúčny
 hmyz obžiera okraje bankoviek, srna žuje slanú kožu a napokon si nález odnáša
 kuna do úkrytu v neznámom strome. – Nešidím, – bránil sa tulák Miloš. – Mal som
 to tu. Tu. – – Nikdys nie nemel, ty bídáku. Šidíš! – Učky sa obzerali, mali
 45 zvedavosťou natiahnuté krky, pobavene sledovali incident v kúte jedálne. V televízii
 zavesenej na konzole ukazovali ako vplyvný opozičný politik vystupuje z limuzíny a

ladným trojskokom mizne v budove, pričom zrazí k zemi dotieravého reportéra a vytrhne mosadznú kl'učku na tristoročných dverách. Trojskok dávali v spomalenom zábere, čo bolo fakt zaujímavé, nevídané mimo prenosov z atletických mítingov, ale učiteľ'ky viac zaujímal nerovný súboj Čecha s neplatičom. Za ucho vyviedol tuláka pred chatu a kopancom sa s tulákom rozlúčil. – Bez peněz do krčmy nelez! Ty hajzle! Ty bídáku! Jestli tě ještě uvidím, zastřelím ti. Ty hajzle! – – To je typické, – zvolala Janis Joplin. – Chodia po svete a somrjú. To už ani nie sú ľudia. Je to spodina. Je ich veľ'a, farmári a chatári po nich striel'ajú z malorážok. – – Smerďakov, – povedala učiteľ'ka literatúry. – Tolstoj, – povedala Janis Joplin. – Skôr Dostojevský, ale to je jedno, – povedala učiteľ'ka literatúry. Miloš odkrival z dohl'adu chaty kričiac, že peniaze nájde a všetko do haliera zaplatí, ale to svalnaté hovado ho nepočúvalo. – Zabiju tě, zabiju tě, – kričal chatár besný zúrivost'ou. Vyčerpaný tulák sa odkrival do tieňa a tam si chvíl'u poplakal, až kým nezaspal.

(Peter Gašpar: Tulákové sny. RAK č. 4, 2002.)
